

Strategie de diminuare a riscului de
abandon al studenților
Universității Babeș-Bolyai

CUPRINS

1. PREAMBUL	4
2. FUNDAMENTAREA STRATEGIEI	6
2.1. Contextul european și național	6
2.2. Teorii privind abandonul studiilor universitare	7
2.3. Cine sunt cei care abandonează studiile?.....	8
2.4. Exemple de bună practică privind diminuarea abandonului universitar	9
3. CONTEXTUL UNIVERSITĂȚII BABEȘ-BOLYAI	14
3.1. Situația abandonului universitar în raport cu o serie de variabile specifice.....	14
3.2. Programe și măsuri ale UBB care pot conduce la diminuarea ratei de abandon universitar.....	14
3.2.1. Tipuri de programe universitare.....	14
3.2.2. Burse studentești	15
3.2.3. Facilități de cazare și masă	15
3.2.4. Facilități de studiu	16
3.2.5. Facilități servicii sociale, medicale și de transport.....	18
3.2.6. Organizații studentești.....	18
4. FINALITĂȚI ȘI DIRECȚII STRATEGICE DE ACȚIUNE	19
4.1. Viziunea, scopul și obiectivele strategiei UBB.....	19
4.1.1. Viziunea strategiei.....	19
4.1.2. Scopul strategiei.....	19
4.1.3. Obiective strategice.....	19
4.2. Măsuri, facilități și programe de prevenire și de intervenție	19
4.3. Plan de acțiune.....	20
A. Măsuri de prevenție	20
B. Măsuri de intervenție.....	22
C. Măsuri compensatorii.....	23
5. BIBLIOGRAFIE	24
ANEXA 1 Exemple de programe universitare de prevenire a abandonului academic.....	25
ANEXA 2 Design-uri instrucționale de implementare a unor măsuri de intervenție.....	26

I. Activități de consiliere și orientare vocațională.....	26
Exemplu I.....	26
Exemplu II.....	29
Exemplu III.....	30
II. Workshopuri tematice.....	32
Exemplu I.....	32
Exemplu II.....	33
Exemplu III.....	35

1. PREAMBUL

Universitatea Babeș–Bolyai și-a asumat prin Planul strategic pentru intervalul 2016-2020 rolul de instituție academică cu priorități subscrise ideii de continuitate, competitivitate, excelență. Universitatea își asumă responsabil și activ rolul major de a oferi societății absolvenți competenți, formați într-un mediu universitar caracterizat de orientarea spre cunoaștere, inovare și cooperare.

Strategia de diminuare a riscului de abandon a UBB reprezintă un instrument de lucru focalizat pe evidențierea necesității asumării, la diferitele niveluri decizionale și executive ale universității, a unor demersuri articulate de prevenire și intervenție în situațiile de abandon al studiilor universitare, precum și pe stabilirea unor direcții concrete de acțiune în acest sens.

Strategia de față își găsește justificarea și este consonantă cu Planul Strategic (PS) al UBB 2016-2020, care cuprinde o serie de scopuri majore, menite să promoveze o cultură instituțională a educației de calitate pentru toți studenții. Astfel, universitatea își asumă, prin scopul strategic 5 al PS UBB, promovarea unei culturi a performanței și egalității de șanse și își propune oferirea de șanse egale tuturor studenților prin implementarea de politici instituționale incluzive.

Fără a scăpa din vedere promovarea performanței profesionale în rândul studenților, Universitatea Babeș–Bolyai își asumă dezvoltarea de politici sociale pentru studenți. Strategia de față reprezintă o soluție de abordare coerentă a provocării existente în învățământul superior de atragere și menținere în programele de studii a tinerilor, în condițiile unei semnificative dinamici societale și a pieței muncii.

Prezentul document strategic articulează o serie de argumente cheie privind necesitatea implementării în Universitatea Babeș–Bolyai a unor măsuri specifice de managementul riscului de abandon al studiilor de către studenți. Documentul se raportează la exigențele și prioritățile impuse la nivel european dar și național cu privire la accesul și participarea studenților la programe de învățământ superior de calitate. Acesta cuprinde, totodată, programele, măsurile, serviciile și facilitățile oferite studenților care există și funcționează la nivelul UBB și care creează cadrul favorabil pentru implementarea strategiei de față.

Prin urmare, raportând argumentele teoretice și practice identificate pe baza analizei literaturii de specialitate (particularități ale studenților aflați în risc de abandon, teorii și modele

explicative, strategii și programe internaționale) la contextul specific al Universității Babeș–Bolyai, au fost formulate obiectivele strategice ale UBB privind diminuarea riscului de abandon al studiilor. Din aceste obiective cheie au fost ulterior dezvoltate o serie de finalități și acțiuni specifice cuprinse în planul de acțiuni. Planul de acțiuni concrete a fost, la rândul său, organizat în jurul a trei categorii de măsuri: preventive, de intervenție specifică și compensatorii.

De asemenea, în Anexa prezentului document, pot fi consultate o serie de proiecte instrucționale care ilustrează modul în care măsuri punctuale de intervenție pot fi implementate în practică. Strategia propusă în acest document urmează a fi implementată la nivelul instituției în consonanță cu procedura operațională a UBB privind Monitorizarea populației de studenți aflați în risc de abandon universitar (cod: PO-CDUMC-AC 12).

2. FUNDAMENTAREA STRATEGIEI

2.1. Contextul european și național

Argumente pentru necesitatea abordării strategice a problematicii abandonului studiilor universitare se conturează și din perspectiva dezideratelor, imperativelor și recomandărilor pentru învățământul superior existente în agendele și documentele oficiale ale Uniunii Europene. Strategia Europa 2020 impune ca obiective majore la nivelul Uniunii Europene și a statelor membre reducerea ratei abandonului școlar timpuriu sub 10% și creșterea ponderii populației cu studii superioare aflate în intervalul de vârstă 30 și 34 de ani.

În consecință, la nivel național a fost asumat în anul 2010 obiectivul creșterii la 26,7% a ponderii absolvenților de învățământ terțiar, subliniindu-se că în acest scop sunt necesare reforme nu doar în educație, ci și în economia menită să susțină cheltuielile cu educația. De asemenea, unul dintre obiectivele naționale Orizont 2030 este „situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.” (Strategia Națională pentru

Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030, p.89)

Deși ponderea populației cu vârsta cuprinsă între 30-34 ani, cu nivel de educație terțiară, a înregistrat o creștere constantă, de cca. 5% în ultimii ani, rata de absolvire a învățământului terțiar este una dintre cele mai scăzute din UE (25,6% în 2015, față de 38,7% în UE). Această situație este cauzată de o serie de factori care reduc accesul tinerilor la învățământul terțiar, precum rata relativ scăzută de promovare a examenului de bacalaureat, și de rata ridicată de părăsire timpurie a școlii.

La acești factori se adaugă realități care pot conduce la decizia de abandon a studiilor terțiare precum relevanța insuficientă pe piața muncii a unora dintre specializările universitare sau oportunitățile limitate existente în programele universitare de dezvoltare a unor competențe transversale, considerate valoroase pentru creșterea angajabilității. Asumarea în cadrul Strategiei naționale pentru învățământul terțiar (2015) a unor obiective precum cel al îmbunătățirii participării la toate nivelele învățământului terțiar și cel al dezvoltării de programe de studiu flexibile, de înaltă calitate și relevante pentru piața muncii reprezintă

deziderate în care strategia de față se poate ancora.

Numărul de centre universitare sau de programe de învățământ universitar de care dispunem în România este unul generos și, cu toate acestea, în mai 2017, un raport publicat de Institutul European

pentru Egalitatea de Gen clasează România pe locul 3 în Uniunea Europeană în ceea ce privește abandonul universitar. Media raportată la nivelul Uniunii Europene este de 11%, în timp ce pentru România avem înregistrată o medie de 18%.

2.2. Teorii privind abandonul studiilor universitare

Paradigma principală în cercetările privind abandonul și persistența academică este reprezentată de modelul integrării studenților, propus de Tinto (1975). În acest model, abandonul este văzut ca o rezultată a următorilor factori: *caracteristici ale studentului*, anterioare intrării lor la studii (background familial, pregătire în liceu, abilități și deprinderi individuale), *scopuri și angajamente inițiale ale acestuia* (scopuri privind propria carieră, angajament față de instituția la care a fost admis) *integrare academică* (experiențe instituționale în mediul academic care includ performanța școlară, dezvoltarea intelectuală) și *socială* (experiențe instituționale în mediul academic care include interacțiunea cu cadrele didactice și colegii), *scopuri și angajamente finale* (scopuri educaționale și de carieră influențate de experiențele instituționale).

Un alt model consacrat este modelul abandonului studenților, dezvoltat de Bean și Metzger (1985) care accentuează rolul pe

care evenimentele externe contextului academic îl au în favorizarea abandonului (de ex., resursele financiare). Studii ulterioare însă au arătat că cea mai bună înțelegere a abandonului academic este oferită prin abordarea integrativă a celor două modele (Sandler, 2000). Deși acest model integrativ, propus de Sandler (2000), nu explică mult mai mult din variația abandonului decât modelele anterioare (43% comparativ cu 45%) meritul său este acela că analizează mult mai acurat complexitatea fenomenului de abandon decât modelele anterioare. El include o serie de concepte importante pentru înțelegerea abandonului precum cel de auto-eficacitate în decizia privind propria carieră, stres perceput, dificultate financiară, subliniind totodată că acordarea ajutorului financiar are un efect benefic asupra retenției studenților.

Un alt factor propus în literatura de specialitate cu efecte asupra abandonului, testat în numeroase studii empirice (Berger

&Milem, 1999; Thomas, 2000) este cel de *implicare a studentului*. Aceasta este definită ca energie fizică și psihologică dedicată de student experienței academice (Astin, 1984).

Astfel, s-a constatat că implicarea studenților în activități cu cadrele didactice și cu colegii are un efect pozitiv asupra retenției studenților în universitate. Comportamentele de implicare manifestate de studenți încă de la începutul primului

2.3. Cine sunt cei care abandonează studiile?

Studii recente (Edwards & McMillan, 2015), derulate la nivel internațional, arată că există o serie de caracteristici privind tipurile de studenți care abandonează cel mai frecvent studiile. Astfel, rata de finalizare a studiilor este scăzută în cazul studenților înscriși la formele de învățământ cu frecvență redusă, a celor care provin din regiuni geografice izolate, a studenților cu vârsta de peste 25 ani și a celor cu statut socio-economic scăzut. De asemenea, rata de abandon crește atunci când un student face parte concomitent din mai multe grupuri de risc. De exemplu, studenții cu nivel socio-economic scăzut sunt înscriși, de obicei, la cursuri cu frecvență redusă deoarece ei trebuie să muncească pentru a-și susține financiar studiile. În cazul lor, când factorii sunt cumulați, riscul de abandon crește

semestru sunt un bun predictor al continuării studiilor și în anul următor.

În general, modelele prezentate mai sus în mod succint sunt utile pentru explicarea fenomenului de abandon academic regăsit în cazul unor grupuri diverse de studenți – studenții adulți care pot să dedice mai puțin timp studiului decât studenții tradiționali sau studenții proveniți din grupuri minoritare.

(54%) comparativ cu cel al studenților proveniți din medii sărace socio-economic (31%) care sunt expuși doar unui singur factor de risc. Mai mult, dacă și vârsta lor depășește 25 de ani, ei sunt expuși unui risc mult mai ridicat de abandon (57,4%).

De asemenea, cercetările arată că cei mai mulți studenți abandonează studiile în primul an de facultate și că integrarea academică este un factor important în explicarea continuării studiilor, iar prezența, în această perioadă, a intenției de a continua este cel mai bun predictor al continuării studiilor. Trebuie însă precizat faptul că, la nivele diferite de studiu, factorii care influențează abandonul sunt diferiți. De exemplu, studenții care abandonează studiile în primul an de facultate atribuie un rol important factorilor externi, precum conflictul job-studii, iar cei

care abandonează mai târziu studiile, în ani terminali, invocă ca și motiv al abandonului integrarea academică deficitară.

În general însă, studenții care abandonează studiile consideră factorii de ordin academic, cât și pe cei de ordin financiar ca fiind motivele principale ale abandonului.

2.4. Exemple de bună practică privind diminuarea abandonului universitar

Pornind de la varietatea motivelor care stau în spatele deciziei de a abandona studiile, putem considera că reducerea ratei de abandon depinde de o serie de factori localizați la diferite nivele instituționale, guvern, universități, facultăți, departamente dar și la nivelul cadrelor didactice.

Literatura în domeniu cu privire la strategiile de reducere a abandonului este vastă. Aceste strategii variază în funcție de tipul de program, instituție, modul de frecvență a cursurilor. Există câteva recomandări de prevenție a abandonului, general valabile, indiferent de specificitatea contextelor în care se aplică, care sunt prezentate în cele ce urmează.

1. *Dezvoltarea la nivelul studenților a implicării și a sentimentului de apartenență la propria instituție și la propriul departament.*

Unul dintre cei mai invocați factori care contribuie la creșterea ratei de retenție a studenților este dezvoltarea sentimentului de apartenență la instituție. Studenții simt că aparțin universității lor în diferite

moduri. De exemplu, anumiți studenți se conectează la un anumit spațiu în campusul universitar cum ar fi o sală pentru studenții din primul an, unde ei și tovarășii lor se întâlnesc cu o anumită regularitate. Mulți studenți își dezvoltă acest sentiment de apartenență prin participarea la activități extra-curriculare precum sportul, activități de debate, voluntariat, implicarea în diferite organizații studențești. Cu cât studenții sunt mai implicați din punct de vedere academic și social, cu atât crește probabilitatea ca ei să se identifice mai bine cu comunitatea din care fac parte și, în acest fel să-și continue studiile și să absolve (Astin, 1993, Tinto, 1993, 2007, 2015).

2. *Sprijinirea perioadei de tranziție la studiile universitare și a interacțiunii cu mediul academic*

Studenții sunt mult mai bine integrați în programul lor de studii dacă beneficiază de un program inițial de introducere și orientare. Succesul și, implicit rata de retenție este sprijinită de promovarea interacțiunii dintre cadrele didactice, studenți și absolvenți. Un mare

număr de studii derulate într-o varietate de contexte academice și implicând grupuri variate de studenți au arătat că cu cât studenții sunt mai implicați în activități cu colegii lor și cu cadrele didactice șansele de a-și continua și finaliza studiile cresc considerabil.

În cazul studenților care locuiesc în campusurile studențești, probabilitatea de a-și continua studiile este mult mai mare decât a celor care locuiesc în altă parte. Prin urmare, este recomandat ca, în special, studenții din primul an să beneficieze de cazare în căminele studențești unde să fie încurajată dezvoltarea ideii de comunitate precum și oportunitățile de interacțiune socială.

3. *Oferirea unui feedback timpuriu și frecvent cu privire la progresul școlar*

Studenții au nevoie de o înțelegere acurată a cerințelor privind propria lor performanță academică și de indicatori timpurii cu privire la capacitatea lor de a îndeplini aceste cerințe, de sprijin și încurajare dacă nu ating obiectivele de învățare propuse.

Evaluări formative, constructive și suportive trebuie administrate de vreme la nivelul fiecărei discipline. Studenții sunt mult mai predispuși să persiste în efectuarea sarcinii dacă sunt monitorizați și primesc un feedback frecvent asupra

propriului progres. Feedback-ul continuu și imediat este și o modalitate prin care instituția poate interveni și oferi sprijinul necesar care să-i permită studentului să-și ajusteze pe parcurs propria învățare.

4. *Îmbunătățirea finanțării și sprijinului acordat studenților*

Studenții proveniți din medii dezavantajate au o probabilitate mult mai mare de a abandona școala datorită presiunilor și obligațiilor financiare, a problemelor de sănătate sau a stresului de a face față solicitărilor academice. Aceasta înseamnă ca sprijinul financiar pentru acești studenți ar trebui crescut, precum și oferta de facilități precum serviciile studențești, de sănătate, de îngrijire a copiilor, dacă este cazul. Practicile financiare implementate în diverse universități din străinătate sunt: bursele sociale, reducerea taxelor pentru studenții din prima generație (proveniți din familii fără studii superioare), oportunități de angajare în campusurile universitare. Cercetările în domeniu indică și alte două tipuri de sprijin care susțin retenția studenților – sprijinul social și sprijinul academic. Mulți studenți intră în universitate insuficient pregătiți pentru cerințele și exigențele studiului la nivel universitar. Aceștia pot beneficia de sprijin academic care constă în accesul la cursuri de dezvoltare educațională, tutoriat, grupuri

de studiu, programe de sprijin academic precum predarea suplimentară, cursuri precum „*Firstyear seminar*” sau „*University experience*”, cursuri de strategii de învățare. Sprijinul social constă în oferirea de servicii de consiliere pentru gestionarea problemelor personale, mentorat, consiliere în planificarea carierei. Recomandate sunt în acest sens atelierele pentru managementul stresului, orientarea și planificarea carierei.

5. *Implicarea cadrelor didactice în programe și activități orientate spre reducerea abandonului*

Este important de subliniat rolul major pe care cadrele didactice îl joacă în facilitarea retenției studenților prin modul în care predau, fac cercetare și relaționează cu studenții.

Studii numeroase au indicat faptul că predarea eficientă și experiențele pozitive trăite de studenți la cursuri contribuie la persistența studenților pentru studiu. Astfel, cadrele didactice trebuie să beneficieze de programe de formare focalizate pe învățarea colaborativă și metode active de învățare, care ulterior aplicate sunt în beneficiul studenților. Cadrele didactice care utilizează practici didactice orientate spre retenția studenților trebuie recompensate. În același timp, competențe didactice precum organizarea și pregătirea cursului, claritatea în predare,

utilizarea metodelor de facilitare a învățării trebuie incluse în instrumentele de evaluare a cursurilor și predării.

6. *Dezvoltarea politicilor și practicilor de re-înscrisere a studenților*

Retragerea studenților nu ar trebui văzută ca o decizie finală de necontinuare a studiilor. Cercetările arată că în aproximativ 40% din cazuri, studenții care se retrag se reîntorc pentru a-și continua studiile sau intenționează să și le continue (Woosley, Slabaugh, Sadler & Mason, 2005). Prin urmare, instituțiile trebuie să-și dezvolte politici și strategii care să le permită acestor studenți să se reîntoarcă pentru a-și continua studiile fără multe obstacole.

7. *Utilizarea unor practici oneste și corecte de recrutare a studenților*

Oferirea de informații complete și acurate privind exigențele academice precum și descrierea ofertei non-academice a instituției reprezintă inițiative semnificative pentru prevenirea abandonului academic. Acțiuni precum programele de vizitare a universității de către potențialii studenți și organizarea de întâlniri cu studenții, acțiuni de informare prin broșuri de prezentare, conferințe organizate în licee, târguri educaționale pot contribui la familiarizarea timpurie a tinerilor cu oferta și exigențele academice. Toate aceste activități trebuie să ofere o

imagine acurată și realistă asupra climatului din instituție.

8. *Promovarea diversității se poate realiza prin oferirea de cursuri de multiculturalism, comunicare etnică și transculturală, ateliere de cultural awareness, tehnici de învățare prin colaborare*

Instituțiile academice trebuie să înțeleagă faptul că toți studenții, nu doar o parte, au abilitatea de a reuși în anumite condiții și că intră în responsabilitatea instituției de a crea aceste condiții. Înainte însă de a testa utilitatea acestor recomandări la nivel instituțional este bine să reținem câteva aspecte importante. În primul rând, cea mai mare parte a acestor măsuri se adresează studenților din primul an de studiu, atunci când apar cele mai mari probleme privind probabilitatea de a continua sau nu studiile. Prin urmare, implementarea cu succes a măsurilor pentru studenții din primul an crește probabilitatea de retenție a acestora în anii următori. În al doilea rând, chiar dacă unele măsuri sunt dezirabile, ele sunt greu de implementat. De exemplu, cazarea studenților în campusurile studențești luând ca și criteriu anul de studiu este foarte dificil de realizat. În al treilea rând, diversitatea acestor măsuri de reducere a abandonului demonstrează faptul că ele presupun implicarea nu doar a conducerii instituției,

ci a unui număr mare de actori instituționali, precum: consilierii academici, cadrele didactice, membri ai administrației, consilierii în carieră etc. Implementarea unor măsuri de prevenire a abandonului, trebuie să ia în calcul climatul instituțional, astfel încât să fie dezvoltate programe de creștere a retenției studenților, adaptate specificului instituțional, bazate pe o înțelegere acurată a motivelor privind abandonul. În anexa 1 a prezentului document pot fi identificate câteva exemple de programe universitare de prevenire a abandonului academic derulate la nivel internațional.

9. *Organizarea unor cursuri remediale cu scopul de a crește nivelul competențelor academice*

Literatura de specialitate utilizează mai mulți termeni pentru a denumi activitățile remediale, astfel întâlnim termenii: educație remedială, cursuri de fundamentare, educație dezvoltamentală, etc. ”Indiferent de termenul utilizat, acest concept este definit ca reprezentând totalitatea cursurilor și serviciilor oferite cu scopul de a oferi sprijin pentru studenții *nepregătiți* pentru atingerea scopurilor academice. Termenul *nepregătit* se referă la categoria de studenți care au nevoie de dezvoltarea unor competențe cognitive sau emoționale de bază pentru a putea face față solicitărilor studiului universitar” (Boylan,

2003). În această categorie a competențelor de bază sunt incluse abilitățile de citire, scriere și abilități cantitative precum și strategii de învățare și o serie de deprinderi care sprijină atât procesul de învățare precum și succesul inserției pe piața muncii (ex. luarea notițelor, scrierea academică, etc) (Kozeracki, 2002). Programele remediale de succes includ atât activități individuale de învățare asistată, utilizarea

unor sisteme de învățare comprehensivă, cursuri de gândire critică, cursuri care vizează asimilarea unor strategii de învățare eficientă, precum și servicii de orientare, tutoring și consiliere (Brants & Struyven, 2009). Anexa 2 a prezentului document oferă câteva exemple de programe universitare remediale.

3. CONTEXTUL UNIVERSITĂȚII BABEȘ-BOLYAI

3.1. Situația abandonului universitar în raport cu o serie de variabile specifice

În ceea ce privește abandonul universitar în rândul studenților nivel licență din cadrul Universității Babeș-Bolyai, putem identifica o serie de factori care se asociază cu rata abandonului. Astfel, procentajul studenților de la Universitatea Babeș-Bolyai care aleg să abandoneze studiile încă din anul I este relaționat cu forma de învățământ (învățământ cu frecvență sau cu frecvență redusă), numărul anilor de studiu (învățământ de 3 ani sau de 4 ani), limba de predare (română, maghiară, germană, engleză sau franceză), localitatea în care se desfășoară activitatea didactică (municipiul Cluj-Napoca sau una dintre localitățile aferente extensiilor universitare), specializarea urmată (universitatea este alcătuită din 21 facultăți, cu departamente și specializări aferente).

Datele analizate asupra ultimelor trei cohorte de studenți de nivel licență

arată că ponderea celor care s-au retras sau au fost exmatriculați pe parcursul celor trei sau patru ani de studii este în medie de 27.2% (3 ani), respectiv, 35.5% (4 ani); la nivel master s-a înregistrat o medie de 7.0%. Ponderea medie a studenților de nivel licență care s-au retras sau au fost exmatriculați în anul I (20.6%) este semnificativ mai ridicată decât în anul II (8.6%). De asemenea, este mai ridicată în programele IDFR (24.8%) decât în cele cu frecvență (19.8%). Situația în funcție de limba de predare arată că aceste valori sunt mai mari la linia germană (23.8%), urmată de linia română (21.5%) și de programele în limbile engleză și franceză (19.7%), iar cele mai scăzute sunt la linia maghiară (15.8%).

În general, specializările cu cea mai mare rată a abandonului sunt specializări unde în anul I se înscriu mai puțin de 25 studenți.

3.2. Programe și măsuri ale UBB care pot conduce la diminuarea ratei de abandon universitar

3.2.1. Tipuri de programe universitare

În vederea diminuării ratei de abandon universitar, Universitatea Babeș-Bolyai alocă un număr substanțial de locuri bugetate. Desigur, întotdeauna este binevenită o creștere a acestui număr de locuri, însă fiecare specializare oferă studenților acces la învățământ universitar gratuit. Învățământul la distanță (nivel licență) și programele cu frecvență redusă

(nivel masterat) vin în sprijinul persoanelor care doresc continuarea studiilor, însă nu au posibilitatea de a se afla în campusul universitar. Păstrând principiul egalității de șanse, pentru fiecare admitere, sunt alocate locuri persoanelor de etnie romă.

3.2.2. Burse studențești

Universitatea acordă mai multe tipuri de burse studenților săi. În primul rând, există bursele de performanță și de merit, care se acordă studenților cu mediile cele mai mari din fiecare an și respectiv facultate. Astfel, fiecare facultate sau program de studii își împarte bugetul astfel încât numărul studenților care beneficiază de o astfel de bursă poate să difere de la o facultate la alta.

Există totodată bursele speciale pentru activitatea științifică (exelență); pentru activitatea sportivă și pentru activitatea cultural-artistică de exelență, care se acordă pentru activitatea sportivă, științifică sau cultural-artistică a studenților.

3.2.3. Facilități de cazare și masă

În ceea ce privește facilitățile oferite de Universitate, acestea se remarcă la mai multe niveluri. În primul rând, UBB oferă locuri de cazare în căminele proprii studenților care nu sunt din Cluj-Napoca. Acestea sunt renovate și izolate termic oferind confortul necesar.

Există patru campusuri în Cluj-Napoca, iar fiecare pune la dispoziția studenților un număr diferit de locuri. În campusul Hașdeu există 4300 de locuri

Studenții din anul I pot primi bursa „Merit Olimpic Internațional”, dacă în calitate de elev în clasa a XII-a au participat la olimpiade școlare internaționale și s-au situat pe unul dintre primele 3 locuri. Există totodată burse contractuale de studiu pentru studenții cu domiciliul în mediul rural și bursele de ajutor social.

Universitatea acordă și burse private. O categorie de astfel de burse sunt bursele Ursus „Studenți pentru comunitate”. Acestea se acordă pentru activitatea extra-curriculară, de voluntariat a studenților.

Regulamentul privind acordarea burselor este disponibil pe site-ul Universității.

pentru studenții UBB. Acestea sunt distribuite în 13 cămine de 2 până la 5 locuri în cameră. Campusul Economica oferă 704 locuri, distribuite în 2 cămine, de câte 3 locuri în fiecare cameră, acestea având baie proprie și oficiu pe fiecare palier. Există totodată și complexul sportiv Iuliu Hațieganu, care oferă 270 de locuri în camere de câte 3 persoane, cu baie proprie, precum și locuri de cazare în campusul Facultății de Teologie Ortodoxă.

De asemenea, și extensiile universitare de la Bistrița și Sighetu Marmației oferă facilități de cazare.

Distribuirea locurilor se face pe baza notei de la admitere pentru anul I, respectiv media anuală pentru anii II, III sau IV. De asemenea, aproximativ 10% din totalul locurilor de cazare se acordă pe baza dosarelor sociale și medicale.

O altă dimensiune a facilităților oferite de către Universitate constă în amenajarea a 9 cantine pentru studenți. Acestea se află fie în campus (de exemplu,

Cantina Hașdeu sau cantina din parcul Iuliu Hațieganu), fie în incinta facultăților (Facultatea de Drept, Facultatea de Chimie, Facultatea de Litere, Facultatea de Științe Politice, Administrative sau ale Comunicării și Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor). Cantinele au programe de funcționare diferite, de luni până vineri sau sâmbătă, în intervalul 7–19. Mai mult, studenții UBB beneficiază de o reducere de 20% dacă prezintă un document care să ateste statutul lor de student.

3.2.4. Facilități de studiu

Universitatea Babeș-Bolyai a dezvoltat studii multilingve odată cu statuarea profilului multicultural și multilingv în Carta Universității din 1995 și adoptarea unei politici lingvistice proprii din 2001. În 1999 a fost înființat centrul de limbi moderne „Lingua”, iar în 2002 Centrul de limbi străine „Alpha”, ambele oferind servicii lingvistice de tipul cursurilor de limbi străine, elaborarea de material didactic în limbi străine, oferirea de testări și acreditări pentru competențe lingvistice.

În ceea ce privește oferirea de facilități de susținere a învățării printr-o bună documentare, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” este principala sursă de materiale de învățare, precum cărți,

reviste sau baze de date științifice. Accesul în bibliotecă se face pe baza unui permis. Odată achiziționat, permisul îți permite accesul la toate filialele Bibliotecii, cât și la bibliotecile fiecărei facultăți. Bibliotecile oferă atât servicii de împrumut la domiciliu, cât și acces la sălile de lectură.

La nivelul facultăților, fiecare tutore de disciplină are un interval orar în care studenții se pot programa la consultații. Astfel, dacă studenții întâmpină dificultăți de înțelegere a conținutului unei anumite materii, poate să consulte tutorele respectivei discipline și poate cere clarificări. Fiecare tutore anunță intervalul orar în care poate fi abordat pentru consultații fie la curs, fie pe site-ul facultății.

Universitatea pune la dispoziția studenților o serie de spații cu scop de recreere și petrecere a timpului liber. De exemplu, accesul în Grădina Botanică „Alexandru Borza” este gratuit pentru studenții UBB. Există totodată Observatorul și Parcul Sportiv „Iuliu Hațieganu”, în cadrul cărora studenții au parte de reduceri atât la acces, cât și la închiriere. Mai mult, Universitatea pune la dispoziția studenților și a cadrelor didactice 3 stațiuni de practică și de cercetare (complexele Arcalia, Beliș și Baru Mare), în care se pot desfășura activități de team building, tabere, școli de vară, aplicații practice, simpozioane, cursuri sau școli de vară.

Nu în ultimul rând, UBB vine în ajutorul studenților cu patru centre de specialitate: Centrul de Carieră, Alumni și Relația cu Mediul de Afaceri (CCARMA), Centrul Student Expert, Biroul Studenților cu Dizabilități (BSD) și Clinica Universitară de Psihologie „Babeș-Bolyai - Psytech” (ClinicaPsytech).

CCARMA oferă servicii de consiliere și orientare în carieră. Centrul vine în întâmpinarea nevoilor studenților atât prin ședințe de consiliere individuale, cât și workshop-uri tematice sau programe online. Astfel, la CCARMA studenții pot beneficia de evaluări psihologice specifice orientării în carieră, își pot alcătui CV-ul și scrisoarea de intenție sau pot să dezvolte un

plan academic sau un plan de carieră alături de consilierii centrului. Workshop-urile organizate de CCARMA au ca tematică subiecte de interes pentru studenți, precum strategii de învățare, comunicare, factori de decizie în carieră, managementul timpului, negocierea, construirea CV-ului etc.

Centrul Student Expert oferă servicii de consiliere psihologică. Aici, studenții beneficiază de patru ședințe gratuite, iar pentru următoarele studenții UBB beneficiază de reducere. La Centrul Student Expert, studenții pot beneficia de evaluări psihologice, pot participa la ședințe de consiliere individuale sau de grup sau la workshop-uri cu teme precum comunicare eficientă, controlul emoțiilor sau strategii eficiente de învățare.

Clinica Universitară de Psihologie „Babeș-Bolyai – Psytech” (Clinica Psytech) oferă servicii de evaluare clinică, consiliere psihologică și psihoterapie cognitiv-comportamentală. Studenții apelează la Clinica Psytech în primul rând pentru activități de dezvoltare personală sau pentru adresarea unor probleme emoționale (ex. anxietate, depresie) și comportamentale (ex. procrastinare). Clinica Psytech oferă pentru studenți reduceri la toate tipurile de servicii, iar, în cazuri motivate, intervenția se realizează gratuit.

Biroul Studenților cu Dizabilități facilitează și sprijină includerea studenților

cu nevoi diverse de învățare în viața universitară. De asemenea, biroul are ca scop identificarea acestor nevoi, precum și informarea cadrelor didactice cu privire la

nevoile de învățare ale studenților cu dizabilități.

3.2.5. Facilități servicii sociale, medicale și de transport

Studenții UBB stabiliți în Cluj-Napoca beneficiază de reduceri sau chiar gratuități la transportul în comun. Astfel, studenții la buget beneficiază de abonament gratuit pe două linii de circulație din oraș (troleibuz, autobuz sau tramvai), iar cei în regim de taxă beneficiază de o reducere de 50% din prețul abonamentului.

În plus, UBB are încheiate parteneriate cu organizații non-guvernamentale, care oferă studenților vouchere de gratuități sau reduceri la

diferite alte companii, de la restaurante la cabinete stomatologice sau alte servicii.

Mai mult, studenții UBB beneficiază de asistență medicală gratuită. Fiecărei facultăți îi revine câte un medic, aceștia având cabinetele în Parcul Sportiv Iuliu Hațieganu. Acești medici au o activitate similară cu cea a medicilor de familie și pot să ofere rețete gratuite sau compensate sau trimiteri la alți specialiști. Alături de aceste cabinete, există și un cabinet stomatologic, a cărui servicii sunt gratuite pentru studenții UBB.

3.2.6. Organizații studențești

La nivelul Universității Babeș-Bolyai funcționează numeroase organizații studențești, care acoperă interesele variate ale studenților (atât la nivelul domeniilor

individuale de studiu cât și la nivel de implicare socială, culturală, civică, etc.).

4. FINALITĂȚI ȘI DIRECȚII STRATEGICE DE ACȚIUNE

4.1. Viziunea, scopul și obiectivele strategiei UBB

4.1.1. Viziunea strategiei

Universitatea Babeș–Bolyai își asumă responsabil asigurarea de programe de studiu și formare performante, deschise tuturor studenților, prin promovarea unei culturi instituționale caracterizate de centrarea pe cunoaștere, învățare,

dezvoltare, participare și diversitate, precum și prin implementarea unui program de măsuri instituționale și individualizate de susținere a succesului academic și profesional.

4.1.2. Scopul strategiei

Identificarea și operaționalizarea unui sistem de măsuri instituționale focalizate pe diminuarea riscului de abandon la nivelul universității și pe crearea

unui mediu universitar suportiv, în condițiile promovării competitivității și excelenței.

4.1.3. Obiective strategice

OS1: asigurarea unui sistem integrat de acțiuni de prevenire, intervenție și compensatorii privitoare la riscul de abandon universitar.

OS2: asigurarea de oportunități de formare și dezvoltare integrată și diferențiată a studenților în plan profesional, academic și personal, orientate spre buna inserție socială și profesională viitoare a absolvenților.

OS3: înțelegerea, monitorizarea și evaluarea permanentă a situației abandonului universitar.

OS4: asumarea strategică a cultivării unui climat instituțional favorabil retenției studenților și a inserției acestora în programe de studiu de calitate înaltă.

4.2. Măsuri, facilități și programe de prevenire și de intervenție

Strategia de față articulează trei categorii de acțiuni prin care UBB își asumă diminuarea riscului de abandon universitar: *măsuri de prevenție, măsuri de intervenție și măsuri compensatorii.*

Criteriul utilizat în organizarea măsurilor asumate este cel al momentului în care este abordat riscul de abandon, precum și cel al finalităților urmărite prin implementarea măsurilor. În decelarea categoriilor de

măsurile propuse, au fost avute în vedere și pârghiile acționale asumate la nivel național în cadrul Strategiei de reducere a abandonului școlar timpuriu (2014).

Măsurile preventive au scopul de a reduce riscul de părăsire timpurie a studiilor înainte de instalarea contextului favorabil abandonului. Aceste măsuri canalizează eforturile universității spre optimizarea și asigurarea relevanței programelor de studiu și formare profesională, pentru a sprijini studentul în obținerea unor rezultate academice mai bune și pentru a înlătura sau gestiona obstacolele din calea succesului educațional. Acest tip de măsuri au scopul de a stabili o bază solidă, timpurie, care le oferă studenților oportunități pentru o mai bună integrare academică și o mai consistentă pregătire de specialitate și le susține dezvoltarea potențialului propriu. (a se vedea și *Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România*, 2014)

Măsurile de intervenție au scopul de a diminua incidența fenomenului de abandon al studiilor și de a controla cât mai multe dintre variabilele care ar putea conduce la decizia de abandon universitar.

Aceste măsuri vizează permanenta îmbunătățire a calității educației și a formării profesionale, prin adaptarea ofertei academice la nevoile și prioritățile de studiu ale studenților, prin acordarea de sprijin specific studenților sau grupurilor de studenți aflați în risc de părăsire timpurie a studiilor, ca urmare a semnalelor de avertizare timpurie colectate. Aceste măsuri vizează: (i) politicile instituționale privind abandonul, (ii) nivelul individual, pentru a dezvolta „rezistența” studenților la riscul de abandon și pe redresarea dificultăților concrete, care pot fi de natură socială, cognitivă sau emoțională (a se vedea și *Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România*, 2014)

Măsurile compensatorii au scopul de a sprijini reintegrarea în sistemul academic a studenților care au părăsit prematur programele de studiu și susținerea acestora, prin măsuri instituționale specifice, în dobândirea calificărilor necesare accesului pe piața muncii (a se vedea și *Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România*, 2014).

4.3. Plan de acțiune

A. Măsuri de prevenție			
Activități propuse / Obiective	Acțiuni de întreprins	Structuri implicate	Termene de implementare

Aplicarea unui sistem de practici clare și transparente de recrutare a studenților	Derularea de acțiuni de promovare a programelor de studii focalizate pe oferirea de informații complete și acurate privind exigențele academice precum și oferta non-academică a instituției; transmiterea unei imagini acurate privind climatul și oferta instituțională; Derularea de activități destinate familiarizării potențialilor studenți cu exigențele studiilor academice și cu climatul universitar: vizite, întâlniri, școli de vară, concursuri, <i>Weekendul Lung al Liceenilor</i> ș.a.	Facultăți Direcția Comunicare și Relații Publice Organizații studențești CCARMA Centrul Student Expert	Anual
Dezvoltarea la studenți a sentimentului de apartenență la propria instituție/facultate și a interacțiunii constante și consistente cu mediul academic	Organizarea de activități extra-curriculare Sprijinirea activităților organizațiilor studențești Implicarea studenților în diverse proiecte academice și sociale derulate de cadrele didactice	Facultăți Organizații studențești	Pe întreg parcursul anului universitar
Sprijinirea perioadei de tranziție pe parcursul primului an de studiu	Organizarea unor programe de introducere în mediul universitar destinate studenților din anul I (<i>First-year seminar, University experience, Orientation programmes</i>) Sprijinirea activităților organizațiilor studențești orientate spre familiarizarea studenților din anul I cu mediul academic (<i>Săptămâna bobocului, Zilele facultății, etc.</i>)	Facultăți Organizații studențești	Anual, în perioada Septembrie - Noiembrie
Dezvoltarea unor strategii de sprijinire financiară diferențiată a studenților	Oferirea de oportunități de angajare part time în cadrul campusului universitar	Facultăți CCARMA	
Diversificarea facilităților și serviciilor oferite studenților aflați în situații de risc (medii defavorizate socio-economic, cultural, familii de studenți)	Diseminarea și diversificarea ofertei de servicii de cazare Diseminarea și diversificarea serviciilor de îngrijire a copiilor Diseminarea și diversificarea serviciilor medicale	Facultăți Organizații studențești	
Instruirea cadrelor didactice în ceea ce privește competențele de prevenire și intervenție timpurie în cazurile cu	Derularea de programe de formare continuă destinate cadrelor didactice și focalizate pe însușirea de: -metode de facilitare a învățării (metode activizante, metode colaborative, modalități de valorificare a tehnologiilor informaționale în	Facultăți expertii Facultății de Psihologie și Științe ale Educației	

risc de abandon academic	predare/învățare/evaluare, tehnici de acordare a unui feedback timpuriu cu privire la progresul școlar) - strategii eficiente de mentorare a studenților - strategii de monitorizare a studenților cu risc de abandon academic - strategii de infuzare în cadrul programelor de studiu pe specialități a competențelor necesare succesului academic și profesional - strategii de proiectare a programelor de studiu centrate pe compatibilizarea acestora cu profilul de competențe profesionale expectate pe piața muncii	Centrul de Dezvoltare Universitară și de Managementul Calității (CDUMC) Centrul de Formare Continuă, Învățământ la Distanță și cu Frecvență Redusă	
Intensificarea relației cu mediul de afaceri în vederea compatibilizării programelor de studii cu piața muncii	Oportunități de internship și practică profesională Întâlniri cu potențiali angajatori Implicarea alumni UBB în programe de facilitare a inserției academice și profesionale	Facultăți CCARMA	

B. Măsurile de intervenție			
Activități propuse	Acțiuni de întreprins	Structuri implicate	Termene de implementare
Dezvoltarea, la nivelul studenților, a abilităților și atitudinilor necesare succesului academic și profesional	Dezvoltarea, la nivelul universității a unui Centru de Învățare, o platformă care să ofere programe remediale, de sprijin academic studenților, precum: strategii de învățare, strategii de scriere academică, strategii de utilizare a tehnologiilor informaționale, strategii de dezvoltare personală, activități extra-curriculare în sprijinul succesului academic.	Rectoratul UBB prin prorectorul cu asigurarea calității	noiembrie 2018
Acordarea de sprijin studenților aflați în risc de abandon prin acțiuni de consiliere vocațională și pentru dezvoltare personală	Programe de consiliere vocațională (de grup/individuală) Activități de consiliere psihologică Ateliere de coaching și dezvoltare personală	Centrul Student Expert CCARMA Clinica Psytech BSD	noiembrie 2018

	Programe de tutoring derulate de studenții din anii mari pe baza contractului de voluntariat		
Dezvoltarea, la nivelul departamentelor, a unei strategii de monitorizare a parcursului academic a studenților aflați în situații de risc	Elaborarea unor proceduri interne care să permită identificarea studenților cu risc crescut de abandon. Identificarea timpurie a cauzelor care sporesc probabilitatea riscului abandonului academic.	CDUMC	iunie 2018

C. Măsurile compensatorii			
Activități propuse	Acțiuni de întreprins	Structuri implicate	Termene de implementare
Revizuirea și eficientizarea reglementărilor de re-inserție academică a studenților	Modificarea reglementărilor privind normarea activităților de consiliere academică sub forma unor activități didactice. Revizuirea reglementărilor la nivel facultăților și al universității privind procesul de exmatriculare și reînmatriculare. Utilizarea unui instrument (de ex. chestionar, interviu) de identificare a motivelor de abandon la nivelul studenților care decid să întrerupă studiile. Informarea anticipată a studenților aflați în risc de abandon privind neîntreținerea criteriilor de promovabilitate de către aceștia.	Rectoratul UBB prin prorectorul cu curriculum CDUMC Facultăți	noiembrie 2018

5. BIBLIOGRAFIE

1. Edwards, D., Mcmillan. J. (2015). Completing university in a growing sector: insecurity an issue? ACER.
2. Astin, A. (1984). Student involvement: A developmental theory for higher education. *Journal of College Student Personnel*, 25(4), 297–308.
3. Astin, A. W. (1997). How ‘good’ is your institution's retention rate? *Research in Higher Education*, 38(6), 647–658.
4. Bean, J., & Metzger, B. (1985). A conceptual model of nontraditional undergraduate students attrition. *Review of Educational Research*, 55(4), 485–540
5. Tinto, V. (1975). Dropout from higher education: A theoretical synthesis of recent research. *Review of Educational Research*, 45(1), 89–125.
6. Tinto, V. (1993). *Leaving college*. Chicago, University of Chicago Press.
7. Sandler, M. (2000). Career decision-making self-efficacy, perceived stress, and an integrated model of student persistence: A structural model of finances, attitudes, behavior, and career development. *Research in Higher Education*, 41(5), 537–580.
8. Grayson, J. P., Grayson, K. (2003). *Research on retention and attrition*. The Canada Millennium Scholarship Foundation
9. Woosley, S., Slabaugh, K., Sadler, A. E., Mason, G. W. (2005). The mystery of stop-outs. Do commitment and intentions predict reenrollment? *NASPA Journal*, 42(2), 188-201
10. *** Raportul de țară al României din 2017, <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-report-romania-ro.pdf>
11. *** Monitorul educației și formării 2016 Educație și formare România, http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_ro
12. *** Ministerul Educației Naționale (2014). Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România, https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2015/Strategie-PTS/Strategia-PTS-2015.pdf
13. *** Guvernul României(2008) Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030
14. Boylan, H. (2002). *What works: Research - based best practices in developmental education*. Boone, NC: Appalachian State University, Continuous Quality Improvement Network with the National Center for Developmental Education.
15. Kozeracki, C. (2002). *Issues in Developmental Education*. Community College Review, 29(4), 83-100.
16. Brants, L., Struyven, K. (2009). Literature Review of Online Remedial Education. A European Perspective. *Industry and Higher Education*, 23(4), 269-275.

ANEXA 1 Exemple de programe universitare de prevenire a abandonului academic

Monitored probation in Mann, J. R., Hunt, M. D., & Alford, J. G. (2003-2004). Monitored probation: A program that works. *Journal of College Student Retention: Research, Theory and Practice*, 5(3), 245–254.

First Year Experience Program in Jamelske, E. (2009). Measuring the impact of a university first-year experience program on student GPA and retention. *Journal of Higher Education*, 57:373–391.

Operation Degree Completion, University of Central Oklahoma, SUA.

Strategic Retention Plan, Edgewood College, SUA.

Fast Track, Grand Rapids Community College, SUA.

ANEXA 2 Design-uri instrucționale de implementare a unor măsuri de intervenție

I. Activități de consiliere și orientare vocațională

Activitatea de consiliere profesională și orientare în carieră își propune identificarea nevoilor pentru a facilita integrarea pe piața muncii a grupului țintă, corelarea acestor nevoi cu traseul educațional și integrarea studentului în activități care să îl motiveze spre învățare. Specific, vizăm trei dimensiuni corelate cu succesul academic și persistența pe termen lung în programe de studiu la nivel universitar: performanța academică, activitățile extra-curriculare și viața socială în mediul universitar.

Gati și Osipow (1996) explică printr-o taxonomie dificultatea luării de decizii în carieră. Conform autorilor, dacă dificultățile apar în procesul de luare a deciziei (ceea ce se întâmplă pentru studenții care au ales pe baza propriilor convingeri specializarea pe care să o urmeze în cadrul universității), dificultățile sunt datorate lipsei informațiilor și inconsistenței informațiilor (Perte, 2013; Martincin & Stead, 2015). Lipsa informațiilor cuprinde 4 categorii: lipsa informațiilor despre procesul decizional – etapele acestuia, lipsa informațiilor despre sine, lipsa informațiilor despre ocupații și lipsa informațiilor despre modalitățile de

obținere a informațiilor. Fiecare dintre aceste categorii este abordată prin prisma activităților propuse mai jos. Lipsa informațiilor despre sine este abordată prin evaluarea psihologică propusă în vederea stabilirii unui profil vocațional, lipsa informațiilor despre procesul decizional este abordată prin oferirea de consultanță în vederea dezvoltării unui plan educațional, lipsa informațiilor despre ocupații și despre modalitățile de obținere a informațiilor este abordată prin informarea față în față și, mai ales, online a studenților.

Activitatea de consiliere vocațională vizează ca obiectiv principal dezvoltarea unui plan educațional pentru student, pornind de la interesele și posibilitățile acestuia. Ca și competențe, este important ca studentul să fie capabil să își identifice propriile interese vocaționale și trăsăturile de personalitate dominante, să formuleze obiective SMART în vederea dezvoltării traseului educațional, să identifice acțiuni specifice în vederea atingerii obiectivelor stabilite. Pentru aceasta este redată mai jos structura unei întâlniri de consiliere vocațională.

Exemplu I.

Tipul activității: Consiliere individuală

Tema activității: Planul educațional

Beneficiari: studenți din anul I studii de licență, aflați în situații de risc de eșec academic

Durata: 2 ore

Locul de desfășurare: Centrul de carieră/Centrul de Învățare al universității

Obiectivele activității: studenții participanți vor fi capabili: să își identifice propriile interese vocaționale și trăsăturile de personalitate dominante

- să formuleze obiective SMART în vederea dezvoltării traseului educațional
- să identifice acțiuni specifice în vederea atingerii obiectivelor stabilite

Resurse implicate: consilier vocațională, fișe de lucru, platforma de evaluare psihologică

Descrierea activității de consiliere:

Secvență introductivă (10 minute):

În cadrul unei discuții introductive, psihologul sau consilierul va identifica atitudinea studentului față de procesul de consiliere și îi va prezenta o perspectivă generală a ceea ce presupune ședința de consiliere. Studentul va primi un acord de confidențialitate din partea specialistului precum și o descriere succintă a ceea ce presupune o activitate de consiliere vocațională.

Secvență de evaluare psihologică (50 minute):

Studentul va completa un chestionar ce vizează interesele de carieră, precum și un chestionar ce vizează factorii de personalitate. În urma rezultatelor, pe baza raportului general de platforma de evaluare, specialistul va discuta cu studentul raportul psihologic al acestuia explicându-i implicațiile rezultatelor asupra procesului decizional în ceea ce privește traseul educațional și profesional (ex. ce presupune un nivel scăzut de conștiinciozitate în organizarea programului de studiu)

Secvență de realizare a planului educațional (50 minute):

Cu ajutorul specialistului, studentul completează un plan ce vizează aspecte de autocunoaștere (analiza SWOT a propriei persoane), stabilește obiective SMART pe termen scurt și mediu relaționate cu traseul educațional, identifică acțiuni specifice care conduc la îndeplinirea obiectivelor asumate, identifică posibile riscuri în implementarea acțiunilor și strategii de prevenire a acestora.

Secvență de încheiere (10 minute):

Ghidați de psiholog/consilier, studentul identifică pașii următori în ceea ce privește propriul proces de dezvoltare educațională.

Exemplu II.

Tipul activității: Atelier de coaching și dezvoltare personală

Tema activității: Managementul emoțiilor și auto-eficacitatea percepută

Beneficiari: Studenți din anul I studii de licență, aflați în situații de risc de eșec academic

Durata: 2 ore

Locul de desfășurare: Centrul de învățare al UBB, Cluj Napoca

Obiectivele activității: studenții participanți vor fi capabili:

- să aplice eficient tehnici de control emoțional
- să aplice metode de auto-evaluare a distresului emoțional
- să identifice credințele de auto-eficacitate

Resurse implicate: membru al echipei Centrului de Consiliere Student Expert, instrumente de evaluare, fișe de lucru, flipchart.

Descrierea activității de coaching și dezvoltare personală:

Icebreaker (5min):

Prezentarea participanților

Secvența de discuții introductive (15 min):

În cadrul unei discuții introductive sunt evidențiate dificultățile aferente controlului emoțional cu care se confruntă participanții. Vor fi identificate tipurile de emoții resimțite de către participanți și consecințele acestora asupra performanței academice (10 min)

Pornind de la exemplele oferite de către participanți se va prezenta modelul teoretic (Teoria Rațional Emotivă și Comportamentală) care fundamentează strategiile de management emoțional.

Secvență aplicativă (20 min):

Participanții vor aplica modelul teoretic pentru explicarea emoțiilor resimțite în ultima săptămână. Participanții sunt ghidați să identifice credințele iraționale care pot apărea în contextele educaționale. În realizarea activității participanții vor avea la dispoziție fișele de lucru ABC cognitiv.

Secvență aplicativă (30 min):

Studiu de caz. Studenții grupați în echipe de lucru vor investiga situația descrisă identificând emoțiile, categoria disfuncțional vs. funcțional, credințele iraționale. Fiecare echipă decide tipul de problemă pe care dorește să îl dezbată: academic vs. relațional. În realizarea activității participanții vor avea la dispoziție următoarele fișe de lucru: *ABC cognitiv, stiluri nefolositoare de a gândi, tendințe de acțiune și sentimente sănătoase și nesănătoase.*

Secvență aplicativă (20 min):

Tehnici de control emoțional, joc de rol. – Psihologul prezintă metoda de restructurare cognitivă disputarea și Fișa de lucru *Testul gândurilor mele*. Participanții exersează tehnica sub îndrumarea coordonatorului

Secvență aplicativă (20 min):

Auto-eficacitatea percepută. Pornind de la experiența participanților vor fi identificate tipurile de credințe care vizează auto-eficacitatea percepută și rolul acestora în performanța academică.

Secvență de încheiere (10 min):

Participanții vor primi un instrument de evaluare a auto-eficacității percepute și o temă de casă care vizează consemnarea zilnică pe timp de o săptămână folosind o fișă de lucru care conține următoarele teme: gânduri, emoții, dorințe, speranțe, motive de mândrie, motive de recunoștință, scopuri și lucruri interesante. De asemenea studenții sunt încurajați ca de fiecare dată când simt emoții nesănătoase să folosească modelul învățat iar ca și strategie practică să folosească fișele cu care au realizat exercițiile la atelier.

Exemplu III.

Tipul activității: Activități de îndrumare și sprijin: Control emoțional prin tehnici de restructurare cognitivă și credințele de auto-eficacitate

Tipul activității: Atelier de coaching și dezvoltare personală

Tema activității: Managementul emoțiilor în sesiune

Beneficiari: Studenți din anul I studii de licență, aflați în situații de risc de eșec academic

Durata: 2 ore

Locul de desfășurare: Centrul de învățare al UBB, Cluj Napoca

Obiectivele activității:

Studenții participanți vor fi capabili:

- să identifice emoțiile problematice care pot apărea în legătură cu situațiile de evaluare

- să aplice metode de modificare a credințelor iraționale care duc la emoții disfuncționale
- să utilizeze tehnici de relaxare

Resurse implicate: membru al echipei Clinicii Universitare de Psihologie Babeș-Bolyai Psytech, instrumente de evaluare, fișe de lucru, laptop, videoproiector.

Descrierea activității de coaching și dezvoltare personală:

Icebreaker (5 min):

Prezentarea participanților

Secvența de discuții introductive (15 min):

Se va începe descrierea emoțiilor problematice ce pot interfera cu performanța în sesiune și se vor discuta cauzele lor – credințele iraționale, distorsiunile cognitive.

Secvență aplicativă (20 min):

Ne vom centra apoi pe discutarea emoției de anxietate în particular, unde vom aborda tematica răspunsului anxios – de ce apare, cum se manifestă și când interferează cu performanța. Vom prezenta apoi tehnici de intervenție terapeutică la diferite niveluri: situații, cogniții, emoții.

Secvență aplicativă (20 min):

Identificarea unor situații în care studenții au simțit emoții problematice în raport cu examenele sau alte situații de evaluare și discutarea cauzelor, ca în modelele prezentate anterior.

Secvență aplicativă (20 min):

Joc de rol. Participanții vor lucra în perechi și vor încerca să schimbe cognițiile problematice ale partenerului de discuție, ca și cum ar fi terapeuți. Exercițiul va duce la o mai bună conștientizare a legăturii cogniții – emoții și la identificarea unor alternative funcționale de gândire.

Secvență aplicativă (30 min):

Apoi, în cea de-a doua parte a atelierului, se va discuta despre rolul tehnicilor de relaxare și se vor prezenta pe scurt câteva din cele mai cunoscute (antrenamentul autogen, relaxarea progresivă Jacobson, respirația în 4 timpi). De asemenea, vom identifica împreună cu participanții care sunt situațiile în care ar putea fi utilizate aceste tehnici.

Secvență aplicativă (10 min):

Exersarea unei tehnici simple de relaxare – controlul respirației (respirația în 4 timpi) și recomandarea utilizării acesteia și acasă.

II. Workshopuri tematice

Exemplu I.

Tipul activității: workshop

Tematica activității: Utilizarea software-ului DOCEAR în activitatea de scriere academică

Beneficiari: studenți din anul 1 de licență, aflați în situații de risc de eșec academic

Durata: 2 oră

Locul de desfășurare: Centrul de învățare al UBB, Cluj Napoca

Obiectivele activității: studenții participanți vor fi capabili:

- să importe și să organizeze articolele publicate în reviste de specialitate, prezentări conferințe, rapoarte de cercetare sau teze doctorale în platforma softului DOCEAR;
- să realizeze o "hartă mentală" a lucrării, organizată în capitole, subcapitole și paragrafe;
- să formateze și să finalizeze din punct de vedere al conținutului obiectele componente a hărții mentale.

Resurse implicate: cadrul didactic universitar/ formator/ student voluntar, fișe de lucru, probleme descrise, flipchart, proiector, laptop, soft DOCEAR (license free).

Descrierea activității de formare:

Secvență introductivă (25 minute):

În cadrul unei discuții introductive formatorul va prezenta avantajele utilizării softurilor de organizare și citare a referințelor, în particular DOCEAR în procesul de elaborare a unei lucrări/proiect de seminar sau lucrare licență. Se vor prezenta dificultățile ce apar în procesul elaborării unei lucrări științifice (în particular o lucrare/proiect de seminar), ce țin de managementul articolelor citite, adnotate (observații critice personale) și citate. (5 minute)

Formatorul va prezenta principalele componente a softului DOCEAR: i) aplicația de căutare, export și organizare a publicațiilor/articolelor analizate; ii) realizarea unei schițe (hărți mentale) a lucrării ce urmează a fi elaborată redactată (denumirea capitolelor, subcapitolelor, paragrafelor și stabilirea conținuturilor acestora); iii) cooptarea adnotărilor/secvențelor selectate din diferitele articole parcurse, organizarea bibliografiei potrivit criteriilor de citare solicitate.

Secvență aplicativă (70 minute):

Participanții vor fi ghidați printr-o sarcină de elaborare a unei lucrări de seminar pe un anumit subiect. Într-o primă fază formatorul va prezenta modul de a identifica articole relevante din punctul de vedere al subiectului stabilit în diferitele baze de date. Studenții vor rula mai multe căutări în baza a diferitelor criterii (titlu articol, autor, cuvinte cheie, etc). Ulterior urmează a fi ilustrată modul în care aceste articole sunt organizate/etichetate în baza de date DOCEAR. Studenții vor organiza/eticheta în funcție de diferite criterii (anul publicației, autorul articolului, etc) articolele din baza de date DOCEAR.

Studenții ghidați de formator urmează să elaboreze o schiță a lucrării de seminar pe subiectul specificat stabilind capitolele și conținutul orientativ al acestora.

Cu ajutorul și sprijinul formatorului studenții urmează să acceseze un articol și să efectueze o analiză critică a articolului atât din punct de vedere conceptual (fundamentare teoretică) cât și din punct de vedere metodologic (secțiunea metodă). Pe parcursul acestei analize articolul este adnotat, urmează a fi inserate comentare și subliniate idei care vor fi parte a lucrării/proiect de seminar. Ideile, citările, adnotările și comentariile sunt preluate și încorporate în textul diferitelor capitole deja stabilite.

Având câteva conținuturi deja inserat în textul lucrării studenții vor exersa modul în care DOCEAR permite întocmirea și formatarea automată a resurselor bibliografice utilizate.

Secvență de închidere (10 minute):

Se vor completa carduri de reflexia asupra workshop-ului.

Exemplu II.

Tipul activității: workshop

Tema activității: Strategii de scriere academică

Beneficiari: studenți din anul I studii de licență, aflați în situații de risc de eșec academic

Durata: 100 de min.

Locul de desfășurare: Centrul de învățare al UBB, Cluj Napoca

Obiectivele activității: studenții participanți vor fi capabili:

- să se familiarizeze cu exigențele scrierii textului științific de tipologie variată;
- să se angajeze în redarea în scris a ideilor proprii, respectând rigorile scrierii academice în etapele de documentare, planificare, redactare, revizuire și transmitere a produselor de scriere;

- să aprecieze importanța scrisului ca instrument de implicare activă în câmpul academic de specialitate;
- să se motiveze pentru exersarea scrierii textului de specialitate ca răspuns la cerințele academice impuse la cursuri și seminarii.

Resurse implicate: cadru didactic universitar/ formator/ student voluntar, fișe de lucru (fișe de exemple, fișe - organizatori grafici, fișe de sinteză), texte suport pentru lectură, flipchart

Descrierea activității de formare:

Secvență introductivă (40 min.):

Participanții sunt invitați să reflecteze la afirmația: *A scrie bine înseamnă a intra în dialog cu ceilalți* (Graff & Birkenstein, 2015). Formatorul va iniția o discuție colectivă, în care va evidenția importanța ancorării scrisului academic în câmpul ideatic de specialitate, a comunicării clare și argumentate a ideilor și a luării în considerare a publicului țintă.

Participanții lecturează un text științific scurt și enumeră în cadrul unei discuții evocative, caracteristicile textului academic. Formatorul consemnează pe foaia de flipchart particularitățile stilului științific enumerate

Formatorul prezintă și exemplifică pe scurt principalele tipuri de text științific, pe care studenții sunt de obicei solicitați să le redacteze, în relație cu sarcinile de muncă academică și produsele de scriere aferente: textul reflexiv, textul analitic, textul persuasiv/ argumentativ, textul procedural/ raportul (de cercetare). Implică studenții participanți în deducerea exigențelor de redactare a acestor tipuri de texte.

Secvență aplicativă (40 min.):

Participanții sunt organizați în grupuri de lucru și realizează, sub îndrumarea formatorului, exerciții de redactare a unor secvențe de text științific reflexiv, analitic, persuasiv, respectiv procedural, pe baza unor sarcini și suporturi informaționale puse la dispoziție de cadrul didactic. Studenții sunt invitați să respecte stilul științific de redactare, așa cum a fost acesta evidențiat pe parcursul atelierului.

La finalul secvenței aplicative, în cadrul grupurilor de lucru se realizează inter-evaluări ale textelor redactate, pe baza unei liste de verificare. Lista include următoarele criterii de calitate generale:

- ordonarea logică a ideilor
- claritatea prezentării
- stil obiectiv, relativ neutru (absența ambiguității, echivocului și a figurilor de stil)

- utilizarea terminologiei de specialitate
- raportarea la ideile existente în literatura de specialitate (aici - în textul suport)

Secvență de sinteză (20 min.):

Este evidențiată procesualitatea scrierii academice: planificarea, documentarea, redactarea, revizuirea, publicarea (înțeleasă în sensul larg al transmiterii către publicul țintă a ideilor redactate) și sunt oferite recomandări și sugestii de parcurgere reușită a acestor secvențe:

Planificarea	Documentarea	Redactarea	Revizuirea	Publicarea
<ul style="list-style-type: none"> - Aflați criteriile de evaluare; - Solicitați exemple de lucrări reușite și de lucrări mai puțin reușite; - Planificați-vă timpul și țineți-vă de plan; - Întrebați despre grupul țintă, scop, tipul de text, informația de inclus; - Folosiți brainstormingul pentru delimitarea tezei pe care o susțineți 	<ul style="list-style-type: none"> - Raportați-vă onest la informația accesibilă în literatura de specialitate și la datele de cercetare; - Luați notițe și rețineți reperele sursei de informație; - Stabiliți-vă principalele teze, idei pentru care veți argumenta și notați-le; - Folosiți surse diverse de informație; - Construiți-vă o hartă mentală a textului de redactat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Formulați un titlu operațional (dacă nu este prestabilit); - Organizați-vă ideile în relație cu cele trei părți esențiale: introducere, conținut extensiv, încheiere; - Formulați încă de la început ideea principală și abordarea pe care o veți ilustra; - Scrieți gândindu-vă permanent la grupul țintă și la obiective; - Formulați simplu, concis și scurt; - Argumentați-vă ideile și aduceți dovezi de cercetare sau din realitate. 	<ul style="list-style-type: none"> - Folosiți opțiunile de tehnoredactare pentru a sublinia ideile principale; - Insistați asupra introducerii și cuprinsului, pentru a le asigura coerență; - Formulați o serie de întrebări la care să căutați răspuns în textul scris; - Asigurați-vă că aveți un discurs clar și că nu aveți greșeli gramaticale sau de punctuație; - Dați altora să citească textul pentru feedback; - Dacă aveți timp, faceți o pauză de o zi înainte de editarea finală a textului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Acordați atenție formei în care introduceți textul (calitatea hârtiei, calitatea tipăririi, așezarea în pagină, designul slideurilor, în cazul prezentărilor electronice etc. - Asigurați-vă un mod de a înregistra feedback-ul cititorilor, pentru a putea să îl analizați pe îndelete; - Amintiți-vă că vă aflați într-o situație de învățare și feedback-ul primit este menit să vă ajute să vă dezvoltați.

Exemplu III.

Tipul activității: Workshop

Tema activității: Strategii de luare de notițe

Beneficiari: studenți din anul I studii de licență, aflați în situații de risc de eșec academic

Durata: 1 oră

Locul de desfășurare: Centrul de învățare al UBB, Cluj Napoca

Obiectivele activității: studenții participanți vor fi capabili:

- să aplice eficient tehnici de luare de notițe care să le permită o înregistrare acurată, rapidă și activă a ideilor;
- să aprecieze relevanța luării notițelor la activitățile de curs și seminar;
- să aplice tehnici de pregătire a luării notițelor și de utilizare a notițelor ca surse de învățare.

Resurse implicate: cadru didactic universitar/ formator/ student voluntar, fișe de lucru (fișe de exemple, fișe - organizatori grafici), secvență video (conferință TED), flipchart

Descrierea activității de formare:

Secvență introductivă (10 min.):

În cadrul unei discuții introductive, formatorul va identifica atitudinea participanților față de luarea notițelor în condițiile în care studenții au la dispoziție prezentările electronice care reprezintă suportul prelegerilor academice sau/și suporturi de învățare distribuite de profesori. Se discută relevanța actuală a luării notițelor folosind scrisul de mână. Formatorul evocă studii care demonstrează utilitatea notării ideilor esențiale în timpul audierii unei prelegeri, pentru susținerea înțelegerii, fixării în memoriei și construcției bazei de cunoștințe. Formatorul prezintă pe scurt trei provocări principale ale luării notițelor: înregistrarea rapidă și corectă a ideilor și prelucrarea activă a ideilor, prin encodarea lor conform înțelegerii proprii și prin includerea propriilor idei, reflecții și observații critice.

Secvență de învățare/ antrenament formativ (35 min):

Participanții vor fi ghidați în parcurgerea unui traseu metodologic al luării notițelor:

- a) pregătirea audierii prelegerii (timp alocat cca 20% din total).
- b) audierea prelegerii și luarea notițelor (timp alocat cca 60% din total).
- c) prelucrarea sintetică a idelor consemnate pentru asigurarea înțelegerii și pregătirea retenției: (timp mediu alocat cca 20% din total).

Aplicația se va rezolva pe baza audierii unei secvențe video preluată dintr-o conferință TED special selectată de formator. Fiecare dintre pașii aplicației prezentați mai sus va fi dublat de o secvență de prezentare a unor sugestii de îmbunătățire a luării de notițe, conform planului:

Pregătirea audierii prelegerii	Audierea prelegerii și luarea notițelor	Prelucrarea sintetică a idelor consemnate pentru
---------------------------------------	--	---

		asigurarea înțelegerii și pregătirea retenției
Formatorul prezintă titlul prelegerii (aici, a secvenței video) și ghidează participanții în definirea propriilor interese și cunoștințe anterioare asociate temei: <i>Tema pare interesantă? Ce știu deja despre această temă? La ce întrebări răspunde prelegerea/ cursul? Sunt relevante aceste întrebări pentru mine? În ce măsură pot să mă aștept ca această prelegere/ acest curs să îmi rezolve unele dileme, să îmi răspundă la propriile întrebări?</i>	Formatorul enumeră o serie de aspecte centrale la care studenții trebuie să fie atenți în timpul luării notițelor: <i>Ce fel de discurs are profesorul? Ce concepte noi sunt definite? Ce tipuri de informații include (afirmații generale, definiții, referiri la teoriile fundamentale, informații descriptive, explicații, argumente, exemple, experiențe, exerciții, date de cercetare, concluzii) În ce măsură informația este relevantă pentru temele sau întrebările prestabilite? Ce stil de prezentare folosește (cuvinte subliniate, atenționări, exclamații, superlative, repetiții, sinteze grafice etc.). În ce măsură conținutul este util în practică?</i>	După audierea prelegerii, formatorul ghidează participanții în sumarizarea ideilor consemnate: <i>Pot menționa principalele categorii de idei ale cursului? Pot explica unui coleg care nu a fost la curs despre ce a fost vorba? Sunt mulțumit de notițele luate? Aș putea spune în ce fel acest curs m-a ajutat să mă dezvolt? Ce întrebări mai am în legătură cu tema prelegerii?</i>

Secvență de sinteză (10 min.):

Se prezintă organizatorul grafic specific tehnicii Cornell de luare a notițelor, care facilitează prelucrarea activă a notițelor în timpul luării lor și după încheierea prelegerii.

Secvență de încheiere (5 min.):

Ghidați de formator, participanții formulează reflecții privind utilitatea luării notițelor pentru susținerea înțelegerii și memorării.